

Til Justitsministeriet

Udkast til forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og forældelsesloven (Styrket beskyttelse af offentligt ansatte i sager om aktindsigt m.v.), Justitsministeriets sags.nr. 2021-7610-0012

Transparency International Danmark (TI-DK) er via Høringsportalen blevet opmærksom på denne høring, som TI-DK hermed kommenterer på.

TI-DK er enige i behovet for, at offentligt ansattes i fornødent omfang beskyttes mod chikane el.lign., ligesom det er sagligt at søge at undgå, at myndigheder skal afsætte unødige mange ressourcer til besvarelse af henvendelser, hvis formål må anses som chikanøst el.lign.

Over for disse saglige hensyn står et tilsvarende sagligt og retssikkerhedsmæssigt væsentligt behov for den almindelige adgang til indsigt i den offentlige forvaltning; det være sig for den brede offentlighed eller for parter i konkrete forvaltningssager.

Med denne baggrund anerkender TI-DK, at der med lovudkastet er forsøgt lagt en afbalanceret og nuanceret linje for afvejningen af de forskellige hensyn.¹

Det må imidlertid nok også erkendes, at en adgang til at stemple en borger eller en ansøgning om aktindsigt som "chikanøs" og dermed undgå overhovedet at skulle behandle ansøgninger nok i visse tilfælde kan virke ansporende til et forsøge at strække definitionen af "chikanøs adfærd" længere, end en kommende lov lægger op til.

TI-DK foreslår derfor, at der etableres en form for opfølgning – eventuelt via Folketingets Ombudsmand i lighed med, hvad der skete omkring 'ministerbetjeningsreglen' – således at det kan vurderes, at de nye regler, ikke bliver anvendt i videre omfang, end lovudkastet lægger op til.

Særligt vedrørende undtagelse navne (lovudkastets § 1, nr. 2) bemærker TI-DK, at adgangen til at vide, hvilke personer der er involveret i behandlingen af en sag, er af afgørende betydning for at kunne påpege

¹ Der forekommer at være tale om en vis grad af 'lovgivning gennem forarbejder'. Se f.eks. p. 20, hvor lovens krav om "væsentlige hensyn" 'forudsættes' ændret til "afgørende hensyn" i sager efter forvaltningsloven.

(og dermed modvirke) inhabilitet og lignende. TI-DK anerkender, at der i lovudkastet er lagt op til en saglighedsvurdering af behovet for hemmeligholdelse, og finder, at afvejningen er fornuftigt beskrevet.

Imidlertid stiller TI-DK sig undrende over for, hvorfor afgrænsningen i forhold til netop de retssikkerhedsmæssigt vigtige regler om inhabilitet mv. ikke omtales eksplicit. TI-DK foreslår, at det eksplicit kommer til at fremgå, at hemmeligholdelse af f.eks. sagsbehandleres navne i betydeligt grad vil svække muligheden for at efterprøve, om der foreligger inhabilitet el.lign., og at dette hensyn skal indgå i afvejningen ved vurdering af behovet for hemmeligholdelse.

TI-DK er opmærksom på det i lovudkastet anførte om, at der under alle omstændigheder skal anføres en underskriver. Dette løser imidlertid ikke problemstillingen omkring gennemsigtighed om, hvem der deltager i beslutningen/afgørelsen. Der henvises herved også til, at det følger af forvaltningslovens § 3, stk. 3, at den, der er inhabil, ikke må "deltage i afgørelsen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af den pågældende sag".

TI-DK står til rådighed, hvis ovennævnte måtte give anledning til spørgsmål el.lign.

Med venlig hilsen

Jesper Olsen
Formand